

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΚΥΠΡΟΥ**

κ. κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

**ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΙΣΑΓΙΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΠΥΡΟΒΟΛΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΕΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΥΡΕΣΗ
ΤΩΝ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ 1974**

19 Ιουλίου 2013

Με αισθήματα βαθύτατης έθνικης συγκίνησης και ανάτασης βρισκόμαστε, σήμερα, χρεωστικά στο Στρατόπεδο Πυροβολικοῦ «Χρήστου Σαμάρα». Ἡ συγκίνησή μας γίνεται ἀκόμη πιὸ έντονη καθὼς ἀτενίζουμε τὸ Μνημεῖο Πεσόντων καὶ Ἀγνοουμένων Πυροβολητῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν ήρωικῶς μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Ἡ θυσία τους καὶ τὰ ἱερὰ ὀνόματά τους ὑπομιμνήσκουν συνεχῶς τὸ χρέος ὅλων μας πρὸς τὴ δύσμοιρη καὶ μοιρασμένη Πατρίδα μας, νὰ συνεχίσουμε τὸν ἀγῶνα ἀπτόητοι στὶς ἐπάλξεις τοῦ χρέους, μέχρις ὅτου ἐπικρατήσουν καὶ στὸν τόπο αὐτὸ οἱ ὑπερούσιες ἀξίες τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

Ἐπὶ πλέον ἓνα βαθύτατο αἶσθημα πόνου πλημμυρίζει τὶς ψυχές μας, καθὼς ἡ ἱστορικὴ μας μνήμη ἀναπολεῖ έντονότατα τὶς ήρωικὲς μορφές τῶν Ἀγνοουμένων παιδιῶν τῆς Κύπρου. Ἀναλογιζόμαστε τὸν πόνο καὶ τὴν ὀδύνη τῶν Γονέων καὶ τῶν Συγγενῶν τους καὶ καταθέτουμε, εὐλαβικὰ μαζί τους, τὶς μυρσίνες καὶ τοῦ δικοῦ μας πόνου καὶ χρέους, ὡς συμβολικὴ ἔκφραση τῆς ήθικῆς μας συμπαράστασης καὶ ἀλληλεγγύης.

Ἡ Δέηση, ποὺ ἀναπέμψαμε πρὸ ὀλίγου πρὸς τὸν Κύριο τῶν οἰκτιρμῶν καὶ τοῦ ἐλέους, ἃς ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους μας καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς Γονεῖς τῶν ἀγνοουμένων μας, πηγὴ παρηγοριᾶς καὶ ἐλπίδας γιὰ τὴν ἀνεύρεση τῶν ὁστῶν τους, καὶ τὴν ἀπόδοση, σὲ τραγικὲς μορφές τους, τῶν ἐθνικῶν τιμῶν ποὺ τοὺς ἀξίζουν.

Θέλω ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ νὰ ἐκφράσω γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὴν ἠθικὴ συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου πρὸς ὅλους τοὺς Γονεῖς καὶ Συγγενεῖς τῶν ἀγνοουμένων μας. Γνωρίζουμε πολὺ καλὰ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, ἀγαπητοὶ μας Γονεῖς, σηκώνετε, μὲ ἄφατο πόνο, τὸν σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς ὀδύνης καὶ μέσα ἀπὸ μύριες θλίψεις ἀναμένετε τὴν ἀνεύρεση τῶν ὁστῶν τῶν ἀγαπημένων Σᾶς παιδιῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ συναισθανόμεθα βαθύτατα τὸν πόνο σας, προσευχόμαστε συνεχῶς γιὰ σᾶς καὶ συνειδητοποιοῦμε πλήρως ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ἀγνοουμένων μας, ἀποτελεῖ τὴν τραγικότερη σελίδα στοῦ δράμα τῆς Πατρίδας μας.

Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω γιὰ μία ἀκόμη φορὰ ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κύπρου, ὡς ἡ **Μητέρα ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἡ ταμειοῦχος τῆς ἀγάπης** βρίσκεται πάντοτε σὲ ἐπάλξεις τοῦ χρέους γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ τὲς διαχρονικὲς ἱστορικὲς ἀξίες τῆς ζωῆς. Βρίσκεται πάντοτε ὑπεράνω ἀπὸ οἰονδήποτε κόμμα καὶ δὲν ταυτίζεται μὲ πρόσωπα ἢ ὁποιαδήποτε προσωρινὰ ρεύματα ἢ συνθήματα. Εἶναι ταυτισμένη μόνο μὲ τὲς ἔννοιες τῆς Σωτηρίας τῆς Πατρίδας μας, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ὅπως αὐτὰ ἔχουν διακηρυχθεῖ ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Ο.Η.Ε.

Ἡ Ἐκκλησία τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴν Κύπρο διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὑπῆρξε ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνες τῆς σκλαβιάς ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε τὸ ἱερὸ καταφύγιο τοῦ κάθε σκλάβου καὶ πονεμένου

άνθρώπου. Από την Ἐκκλησία ἀντλοῦσε τὴν ἐλπίδα, τὴν παραμυθία καὶ τὴν ἀναψυχή. Μέσα στὰ σπλάχνα τῆς διατηρήθηκε ἀλώβητη ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἡ πίστη γιὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Γένους.

Μὲ πρωτεργάτες Ἕλληνες Ἱεράρχες ξεκίνησαν οἱ ἀπελευθερωτικοί μας ἀγῶνες τόσο στὴν Κύπρο ὅσο καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἐλευθερία ζυμώθηκε μὲ τὸ ἄλικο αἷμα τῶν ἱεραρχῶν τῆς. Τέλος μία ἀτελεύτητη χορεία ἀγωνιστικῶν μορφῶν τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου κοσμεῖ σεμνοπρεπῶς τὸ πάνθεο τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἱστορίας!

Ἐπιθυμῶ νὰ διαβεβαιώσω τὸν Κυπριακὸ λαὸ ὅτι καὶ σήμερα ἡ Ἐκκλησία Κύπρου ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια ἀγωνιστικὴ καὶ πατριωτικὴ γραμμή. **Προμαχεῖ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος.** Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ μακραίωνα Ἱστορία τῆς, αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ χρέος τῆς ἀπέναντι σ’ ὅλες αὐτὲς τὶς ἡρωικὲς μορφές, ποὺ τώρα τιμοῦμε καὶ γεραίρουμε.

Ὁ ἴδιος προσωπικὰ δὲν λησμονῶ, οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή, ὅτι εἶμαι διάδοχος ἐθνομαρτύρων ἱεραρχῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνέβησαν στὸ ἱκρίωμα τῆς ἀγχόνης γιὰ τὴν ἐλευθερία αὐτοῦ τοῦ δύσμοιρου λαοῦ.

Δὲν λησμονῶ ποτὲ τὴν ἀγωνιστικὴ φυσιογνωμία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, ὁ ὁποῖος ἐπρομάχησε τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερία τῆς Κύπρου καὶ τοῦ ὁποίου ὀλόκληρη ἡ ζωὴ ὑπῆρξε ἓνας ἀδιάκοπος ἀγῶνας γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν εὐημερία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ! Δὲν λησμονῶ ποτὲ τὶς ἱερὲς καὶ ἀγωνιστικὲς τοῦ ὑποθῆκες, οἱ ὁποῖες φανερώνουν τὴ μεγάλη τοῦ ἀγάπη γιὰ τὴν Κύπρο, τὸν λαό τῆς καὶ τὴν ἐλευθερία του. Πάνω σ’ αὐτὲς τὶς ἱερὲς ὑποθῆκες βαδίζω προσωπικά· βαδίζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία Κύπρου.

Οἱ ἀντιξοότητες ποὺ συναντοῦμε, οἱ συνεχεῖς ἀπειλὲς τῆς Ἀγκυρας καὶ οἱ πιέσεις τῶν ξένων ποὺ θέλουν νὰ λύσουν τὸ Κυπριακὸ μὲ βάση τὰ συμφέροντά τους, σὲ καμία περίπτωση δὲν

πρέπει καὶ δὲν πρόκειται νὰ κάμψουν τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνεπῶς οὔτε καὶ τοῦ ποιμνίου της. Ἐδῶ ἄλλωστε ἐδράζεται καὶ ὁ ἐθνικὸς ρόλος τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ κρατήσῃ ἀναπεπταμένο τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ μας.

Μία λύση συμβατική, ἡ ὁποία δὲν θὰ στηρίζεται πάνω στὶς διαχρονικὲς καὶ παραδεδεγμένες ἀξίες καὶ ἀρχές τῆς ζωῆς θὰ εἶναι ἡ ἀπαρχὴ μεζόνων δεινῶν καὶ θὰ ἐπιφέρει τὴν ὀριστικὴ ἐξαφάνιση τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν ἡρωικὴ μας μεγαλόνησο. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπeseήμανα τόσο στὸν πρόεδρο ὅσο καὶ στὴν πολιτικὴ μας ἡγεσία ὅτι προτοῦ ἐπαναρχίσουν οἱ συνομιλίες γιὰ τὴ λύση τοῦ Κυπριακοῦ, **ποὺ ὅλοι ποθοῦμε, ἐπιβάλλεται νὰ θεμελιωθεῖ ἡ βάση πάνω στὴν ὁποία θὰ ἐδρασθεῖ ἡ πορεία τῶν συνομιλιῶν. Ἄλλως θὰ καταρρεύσουν καὶ αὐτὲς ὅπως συνέβη καὶ στὸ παρελθόν.**

Ἀγαπητοί μου Γονεῖς τῶν ἡρωικῶς πεσόντων πυροβολητῶν καὶ ἀγνοουμένων ἡρώων μας· πολλάκις διακηρύττουμε ὅτι Ἱστορία μας εἶναι ὁ φωτεινὸς φάρος ποὺ πρέπει νὰ φωτίζει μὲ ἐλπίδα καὶ πίστη τὰ βήματά μας γιὰ τὸ μέλλον. Καὶ συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν ἀρχὴ αὐτή. Γι' αὐτὸ καὶ ἀντλῶ ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ διακήρυξη τῆς Γ' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Τροιζήνης, τῆς 16ης Ἀπριλίου 1826, ποὺ ἐκφράζει αὐτὸ τὸ πνεῦμα.

«Ἕλληνες! Ὅταν ἐμβήκαμεν εἰς τὸ μέγα τοῦτο στάδιον, ἐκηρύξαμεν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν μας γιὰ τὴν Ἑλευθερίαν... Ἄς δείξωμεν καὶ πάλιν ὅτι εἴμεθα Χριστιανοί, ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες πιστοί... καὶ ὅτι μὲ τὸν Σταυρὸν ἐμπρὸς προτιμῶμεν νὰ καταβῶμεν εἰς τοὺς τάφους Χριστιανοί κι Ἑλεύθεροι, παρὰ νὰ ζήσωμεν χωρὶς θρησκείαν, χωρὶς πατρίδα, χωρὶς τιμὴν...».

Ἡ διαχρονικὴ καὶ ἐξόχως αὐτὴ διδακτικὴ διακήρυξη, ποὺ δια-
τυπώθηκε σὲ μέρες ποὺ ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγώνας τοῦ
1821 φαινόταν ὅτι ἀπετύγχανε, ἅς ἀποτελέσει καὶ γιὰ μᾶς σήμε-
ρα πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ συνεχίσεως τοῦ ἀγώνα μας, ὥστε νὰ πα-
ραδώσουμε τὴν Κύπρο μας στὶς ἐπιγιγνώμενες γενεές, ὅπως τὴν
παραλάβαμε· **καὶ ἑλληνικὴ καὶ χριστιανικὴ.**

Ἡ ἐκπλήρωση τοῦ χρέους αὐτοῦ ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς πεσόντες
μαχητὲς τοῦ πυροβολικοῦ μας καὶ γιὰ τοὺς ἀγνοούμενους μας τὸ
καλύτερο μνημόσυνο τιμῆς καὶ σεβασμοῦ.